

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. П. пов.
Конто почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 1—3 год. передпол.
Рухомі не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 4.20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7.50 зл., Німеччині 7.50
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к. Р.
Литви 150 лев., Болгарії 7.50
зл., Австрії 7.50 зл. Зміна
адреси 1 зол.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**
ЦНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

Піднесення до квадрату.

Крайною погордою була окрита перед війною царська адміністрація взагалі, а царська охоронка (політична поліція) зокрема. А та погорда була викликана провокацією, що її залюбки, менше або більше майстерно припоровлювано в суспільно-політичному житті. Все громадянство апокаліптично царської імперії, не виключаючи й найбільше право та реакційно настроєних організацій і діячів, підпор царського престолу, — різко пиятувало провокаторство і провокаторів. Здемаковані провокатори, менші й більші Азеві, не могли знайти пристанища ні на рідній землі, ні поза її межами. З тавром Кайнів, як задовірені скиталися вони по замарках Європи, не маючи місця, де могли би приклонити голову. Про те, щоби такі осоружні мовальні дегенерати могли стаати перед судом, щоби вони могли там свідчити, „давати свідчення правди“, хвалитися своїми успіхами, навіть мови не могло бути. Тим більше ми, що тільки в пресі добувалися про провокаторську махінерію, що в глибині душі обурювалися на провокаторську гниль, навіть в кошмарних снах не могли допускати, що приїде така хвиля, що наступить така жахлива доба, коли нам самим прийдеться зблизька оглядати провокацію й пережити її страхоту.

В дні 6. травня посольський клуб П. П. С. аніс інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ і справедливості в зв'язку з вибухом бомби в редакції „Валька Люду“, органу незалежної хлопської партії. В інтерпеляції говориться:

„В дні 1. травня 1925 у вечірніх годинах при зладжуванні бомби поранені насильством вибуху її частини відповідальний редактор часопису „Валька Люду“ Чеслав Трояновскі. Обставини, що супроводжували цю подію, викликають в прихильників опінії значне занепокоєння, бо виходило, що згаданий Трояновскі є конфідантом політичної поліції при правительстві комісаріаті м. Варшави та що свої чинності в редакції „Валька Люду“ він сповнював за відомом зг. з дозвільних своїх службових начальників, яких урядові політичної поліції. Стверджено також, що згаданий Трояновскі одержав від своїх начальників в політичній поліції дозвільні зладити на день 1. травня кілька вибухових стрілець, які з дозвільних і за відомом своїх начальників з політичної поліції при правит. комісаріаті м. Варшави мали намір доставити на день 1. травня комуністам для невідомого ужитку“.

Супроти того інтерпелянти ставлять відповідні запити відповідальним міністрам.

Таким чином здемаковано одного провокатора, здемаковано „патрістичні“ методи політичної поліції, адемаковано завдяки пос. Прагерові з ППС., перед яким ראשון Трояновскі признався в шпигальстві до своєї огидної ролі і зазначив, що фабрикував бомби на приказ політичної поліції. Та це здемакування є тільки одиничним випадком з цілої низки провокаційних засобів політичної поліції.

Годиться зазначити, що ППС., яка тепер відкриває заслону з провокаційних махінацій, сама була творцем провокацій. Бо хто ж в початках польської державності творив дефензиву, хто деправував людей, хто підніс на дефензивні махінації на ступінь „патрістичну“, як не ППС.?

Бомба в редакції органу незалежної хлопської партії мала та кож на меті скомпромітувати ту різко опозиційну посольську групу та лагти новими репресіями на білоруський народ. Член тієї групи пос. Шапель, Білорусин польської культури, який принагідно був в льокалі, де ненадійно вибухла частина бомби і який покликав поліцію, вже був взятий у рахунок не як представник сучасно-класової і по духу польської партії, але як національно білоруський посол. Одночасно йшли намагання зв'язати пос. Шапель з диверсійним рухом. До того мала допомогти конфідантка політичної поліції у Вильні Ясіньська, що нагло померла серед незвичайно дивоглядних, фантастичних обставин.

Бомбовий випадок в редакції „Валька Люду“ є тільки одним кільцем в цілому ланцюгу бомбових провокацій. Виявляється, що провокатор Трояновскі піддержував близькі взаємини з голосним провокатором Цехновским головним медієм начальника політичної поліції ком. Піонткевича. Цей бомбист і фаховець-провокатор був головним чинником в афері Багінського і Вєчоркевича.

Та нашим обов'язком є тільки звернути увагу на цей чирак на тілі молодої польської держави. Провокація досягнула кульмінаційну точку, дійшла до апогею, піднеслася до квадрату.

але тепер добачено, що така дбайливість і охорона великих злочинців може крайню деморалізує відбитися і на польському громадянстві. Бо хто деморалізує, хто депривує, хто вбиває мораль, етику і сіє пошесть провокацій, хто під другим копає яму, ахінці сам мусить в неї впасти. Правда, що й тепер, коли гниль провокацій пережерла політичну поліцію, як твердив в соціаліст. Марек — один високий член уряду заявив мені (себе то пос. Маркові), що треба в якийсь спосіб затушувати цю нещасну справу.

Чи будуть тушувати цю „нещасну справу“, чи ні, — їх діло, та ясно, що коли не вступляться на шлях послідовної боротьби зі стоголовою гидрою провокацій, то вона не лише розложити суспільне життя польської держави, але й проковтне її творців.

Суд у Рівнім.

Подробиці нечуваного в історії судівництва інциденту з обороною. — Заява оборони зложена устані д-ра Ганкевича в цій справі.

Щоби засудити собі докладно асю ту важку атмосферу, в якій проходить розправа проти українських послів, на це вистарчать подробиці, зв'язані з усуненням ала. д-ра Шевчука від участі в обороні.

Справа представлялася ось як: Зізнавав свідок прокуратора колоніст Шевчук. Салдо цієї на питання прокуратора старався конечно виказати, що завдяки „бунтівничим“ промовам послів на вічу в Почеві... відчувалися відносини між Поляками й Українцями на Волині, що від часу цього віча „Rusi ni zaczęli się buntować“.

Д-р Шевчук до свідка: „Скажіть, на чім опираєте ваше твердження, що перед вічем взаємовідносини між Українцями і Поляками були добрі?“ Свідок: „Kłaniano się nam“... (загальна веселість).

Д-р Шевчук: „Чи відомо вам, що Українці Волині вели вій-

Українці міста Львова!

В неділю, 10. травня н. р. о 12-18 годині в полудне відбудеться у великій залі „Народного Дому“ у Львові ул. Рутівського 22

Велике віче

(зі доповіддю поліції).

З рефератами:

- 1) Права нашої мови на підставі останніх законів і розпорядків;
- 2) Про громадське самоврядування. Являється численно для обговорення цих дуже важких справ.

ну з Польщею, не бажаючи належати до польської держави? Свідок мовчить. (Предсідник непокоїться і грозить оборонцям правними конвенціями, якщо буде питати свідка далше в той спосіб).

Д-р Шевчук: „Чи може думате, що доказом прихильності Українців до Польщі є факт, що українське населення Волині вибрало до союму самих послів Українців?“ Свідок: „Uważam, że ludność zrobiła to wskutek tego, że nie była należąca narodowo świadomością“. Оборонець: „А я наважусь: Важаю цей факт доказом високого національного усвідомлення“.

В тій хвилині предсідник заредажує усунення д-ра Шевчука зі салі розправ і звертається до возного зі словами: „Wolny, wykonać zlecenie!“

Всі оборонці по протесті ала. д-ра Ганкевича опускають салю!

По 15-хвиutinій перерві, в часі якої оборона радила над тим, яке становище зайняти й супроти такого нечуваного в історії судівництва інциденту, всі оборонці вернули на салю і оборонець д-р Ганкевич зложив в імени всіх таку заяву: „Перед хвилиною зайшов інцидент, який для нас, адвокатів львівської палати, є незрозумілий і нечуваний. Пан предсідник зхотівся одного запиту оборонця і покликавшись на § 618 кримного закону вараджа усунення того оборонця зі салі розправ через судового возного. Прашуючи серед надзвичайно важких умовин, не можемо погодитися з фактом, який понижує адвокатський стан на стільки, що львівська адвокатська палата потягувала би нас до відповідальності, якщо ми по такому пониженню остали би на розправі. Ми поводитимся весь час надзвичайно чемно та льовально, самі домі величезної громадянської відповідальності, яка тяжить на нас. Одне супроти такої поведінки трибуналу, яка йде в послідовній лінії від самого початку розправи, а метою якої є усунення

Red. czas. „Dłto“ we Lwowie. Pr. 332/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd Omgowy karay orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Pressowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dłto“ Nr. 97 (10.480) z dnia 6.V. 1925, w artykułach pod tytułem 1) tytuł artykułu i część artykułu na stronie pierwszej w pierwszej zbrodni zpadło dziennika zawierał wiadomości zbrodni z § 69 a) ustawy karnej i występku z § 305 ustawy karnej użat dokonany w dniu 5. maja 1925 roku konflikt za uspra-

wiedliwioną i zarządził zmazanie całego nakładu wydai w myli § 493 p. k. zakaz dalzego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialności redaktorowi tego czasopiisma, by orzeczenie niniejsze umieścić bezplatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu poczęta za rozpowszechnienie przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dr. p. p. Nr. 6 z 1863 i z 305 ustawy karnej użat dokonany w dniu 5. maja 1925 roku konflikt za uspra-

Господарська руїна Польщі.

З приводу бюджетного експозе прем'єра Грабського.

(Довідник.)

Ледве рік проминує від хвилі, коли пан Грабський почав саязувати фінанси польської держави, а вже сьогодні він дочає до берега і „во всеуслышание“ голосить, що не знає, куди йти далі. А інші польські партії ні вусом не моргнуть. Навіть голоси про хронічну кабінетову кризу втихли. Бо ясно, що ніхто не має охоти хлентати юшку, яку заварив славословлений ще недавно всіма пан прем'єр.

Бюджет польської держави в доходах і расходах викидає цифру приблизно 5 мільярдів золотих або 1 мільярд доларів. З того на доходи припадає біля половини, себто пів мільярда доларів.

Прем'єр Грабський починає своє „експозе“ від цілком широкого ствердження, що цей бюджет, коли взяти його у зв'язку з інтенсивністю всього господарського життя Польщі зі скількістю капіталу, кредитом, оборотом то що — є дуже великий. Або іншими словами, що Польща повинна обходитися значно меншими расходами, дарма, що прем'єр Грабський не подає їх приблизної вистоти.

Наважуючи до переведеної в мільйонному році санції польських фінансів прем'єр Грабський цілком слушно підносить, що при цій санції понесли жартан всі верстви громадянства. Та не хотів п. Грабський вивести при цій нагоді правди, що коли інші верстви громадянства, як: великі землевласники, промисел та торгівля, складені ними жертові державному фінансовому молохові вже адебітша підобрали собі їх шляхом т.п. перекидання податків, на останнього консумента, то власне цей останній консумент, а в першу чергу дрібний хлібороб наслідком фінансової політики пана Грабського сьогодні буквально зійшов до жабрачої торбї. Дійшов до краю нужди, і — найгірніше: не має найменших виглядів на якийнебудь порятунок. Бо він є вже останнім кінцем ланцюга і поза ним вже нікого немає.

Ще найгіршим спасенням для нього булаб еміграція. Та куди він міг би піти? Хлібороб в Польщі, коли всі багаті держави світу як от нпр. З'єднені Держави Півн. Америки замкнули свої кордони перед припливом небажаних емігрантів, а тут в Європі нема де заробити?..

Природний в нормальних умовах відплив мільйонів робучих сил зі сід до міст — у Польщі тепер цілком припинений. Бо польський промисел під обухом податкової довби пана прем'єра Грабського цілком

замер. Він не тільки не поширюється, але навпаки: що пихидас на вулицю тисячі своїх лопатевішніх робітників. Польський промисел дуситься від нестачі оборотового капіталу, нестачі кредиту і від повної павперизації консумпційного ринку. Немає за що фабрикувати товарів, бо ні один банк у Польщі фактично не має готівки і нема когось випродуваного товару купувати, бо широкі маси консументів можуть ледве зібрати гроші на заспокоєння перших своїх потреб.

Через те, що кошти продукції в Польщі нечувано великі, то не надаються до заграничного експорту навіть ті польські сировини, які досі мали відкриті ринки, адалаюся, цілого світу. Отже ні вугілля ні дерева не вивозять тепер з Польщі, а тим самим замер цілий майже вуглевий і деревний промисел. А одночасно з тим катастрофічно зменшився торговельний бізнес Польщі. Дотичних статистичних даних ще за перші місяці цього року не оголошено, але сам прем'єр Грабський признає, що ці цифри є страховинні.

Найбільший, позірний, фінансовий успіх пана Грабського: його сильно уфундований і зрівняний зі швайцарським франком золотий — вже сьогодні розпливається йому в руках. Бо хоча заграничний курс золотого дійсно дуже високий, то в нутрі Польщі золотий має трохи не чотири рази меншу вартість. Його по купна сила дуже слаба і хоча нема тих золотих і хоча страшенно важко їх заробити, то, коли прийде за них щось купити — треба їх видати в чотверо більше від заграничного гроша.

Де є оборотовий капітал держави, який ще по класичним словам Сміта твориться із надвишки суспільних прибутків над доходами? В нормальних умовах ця надвишка шляхом ощадностей спливала до резервуарів великих банків і потім через систему банкових кредитів вливалася назад до господарського організму нації чи пак держави. Ощадностей у Польщі нема, бо не тільки їх всі до чиста зіла податкова система пана Грабського, але навіть сильно надгризла саму субстанцію національного майна.

На заграничні позички, які моглиб знесиленому господар-

ському організмові Польщі поводити перетріпати теперішню страшний кризу — пан прем'єр Грабський не каже наїтатся. Ба, що більше. Він явно признається, що недання позичка 35 мільйонів доларів, яку Польща одержала в Америці і яка по офіційним заявам самого пана Грабського мала бути обернена на продуктивні інвестиції в роді створення фонду на розбудову міст, будову залізниць і поч. а ніколи на покриття бюджетового недобору — таки мусіла була бути обернена на покриття цього бюджетового недобору. Отже не знати, чи тепер, коли пан прем'єр Грабський публічно признає до такої фінансової фальші — він поправив кредит і опінію Польщі за кордоном. Можна уявити собі, як сильно мусіли видовжитися носи ньюйоркських банкірів, коли до їх відома дійшов цей уступ промови пана Грабського. Бо пан прем'єр Грабський, коли брав гроші — не тільки свято приймав життя їх на господарські інвестиції, але навіть казав соймові ухвалити дотичний закон... Тому можна повірити пану Грабському, що після такої історії — тяжко буде польським претендам добитися до кишені американських фінансистів.

В таких тоні промовляв пан Грабський від початку до кінця. Після його промови тон польської преси, а ще більше виводи польських послів у соймі відразу понизилися, так, що з давньої фанфаронади не осталося ні сліду. А треба знати, що за плечима громадянства Польщі стоїть у черані п. р. третя рата макетової лантини, котра разом з незаплаченою частиною попередньої рати і відсотками проаолоки має дати державній скарбниці фантастичну суму пів мільярда золотих. Досі ще якось податковим екекаторам адалаюся відшукати від податників частину належних сум. Але чим далі — всі грошей запаси громадян щораз більше вичерпуються і майже з математичною певністю можна вирахувати момент, коли кожний з них податковим екекаторам покаже тільки свої голі кишені. Перед польським урядом цілком поважно стає небезпека бюджетового недобору, який прийде покривати тільки новим друком паперових знаків.

Однак поки що п. прем'єр Грабський подає лїк на боротьбу з рїком, який точить польський державний організм. Тим лїком є, не-

ливити нам оборону — всі оборонці в порозумінно та за згодою обвинувачених уважають себе приневоленими скласти оборону та віднести з протестом до інших чинників. Потім оборонці кинули розправу.

До характеристик предсидина.

Предсидник трибуналу Башинський, як нас інформують, з походження Українець. Був за часів української влади оберпрокурором у Києві. На римокатолицьку віру перейшов щойно в 1921 р. За часів української влади був у Києві великим українським патріотом, а тепер став ще більшим польським україноїдом. Немає то як яничари-ренегати! Кожний з них намагається бути „*papstlicher als der Papst selbst*“, себто більшим Полком ніж родо-зміт „*крулевяки*“ чи „*варшавяки*“.

Оскар Маколей.

Така справа.

Мені дивно, від кого ви це чули. Певно від доктора або від судді. Але ви не все знаєте. То, прошу пана, буда така справа:

Ходив до моєї дівки, ніби до моєї доньки Настуньки, мельника син Стефан. Казали: сватати хоче. Ну, добре. Парубок лєпський, був на війні, літа вже має, господарський син, час йому вже гаядою стати. Трохи вітром підбитий, але то ніщо. Пара добра. Та й моя Настунька також собі не яка-будь. Шляка як вогонь. І до людей подібна: файна, всі люди кажуть. А я для неї признаю два шмури поля, кошову, телішню, кількоро овець, повну скриню... Бо вона в мене одиничка, а решта самі сини.

Так ходить той Стефан до неї місяць-два-три, на полі вдигається, на даних танцює — і нічого не каже. Ов, думаю собі, а то доки його буде? Кажу я Настуньці: „Ти, слухай, уважай, абиш чого не падила. Ти знаєш, що було з Мартинковою Гандевою“. А вона мені: „Не бійтеся, дядю, я не а тих“.

Що там потім між ними зайшло, янаги певно не знаю, бо я при тім не був, — досить того, що вона його раз по писку набала, таки — казали — добре випрала, бо дітка мочна. Вже, гадаю, не задурило.

Не знати, чи за українських часів він поводитися супроти Польців у суді так само, як поводитися тепер супроти Українців у польському суді чи може краще? Шкаве, в яких зносинах є тепер п. предсидник Башинський зі своїм шурином Фрепонтим, що займає відповідальне становище большевцького комісара у Харкові?

До міністерства справедливости.

Оборонці наших послів вислали до міністерства справедливости у Варшаві таку телеграму: „У процесі послів Васильчука, Козницького, Чучмая, Рівно, предсидник трибуналу Башинський поотизаконно видалив адвоката Шевчука возним зі салі. Цей нечуваний в судівничій поступок примусив усіх одинайцять адвокатів зложити оборону, про що повідомляють пана міністра“.

Добре зробила, бо як сама за собою не обстане, то хто її оборонить? Але з того часу розійшлися, одні другого не терпіло на перехід. Ну, сталося. Най би на тім таклося; одна сорока з плота, десять на пліт. Хлопці є. Не він один.

Та бо чую новину; каже мені моя кума-сусідка таку вигадку, що я аж забувся. Ніби то не вірять сама, але бачу, що вірять. Так і так каже, вона чула від людей, що моя Настунька — вибачайте — має хвіст, як відьма. І радить мені, щоби я того балаканиня припинив, бо дівки ніхто не хоче. Кажу я кумі: „Кумо, раджу вам по доброму, замкніть собі писок і не вигадуйте на мою дитину пустою, бо то справа кримінальна. Я за своєю кровю обстану“. — „Та це, каже вона, не вигадала; в цілїм селі говорять. Я до вас по доброму, по сусідськи, бо й мені жаль дитини, а ви гадаєте, що я ві алого серця. Чому те пер жаден парубок до вас і нося не покаже?“

І правда: відколи Стефан кинув Настуньку, інші парубки сторонили від неї. Вона, бачу, ходить, як сама не своя, а моя стара й поплакує. Знали, видно, обі, але нічого не казали. Осмішили, кажу вам, мені дитину, Бог би їх скрав!

Гей, думаю собі, а це-ж так має бути? І нема карі на того, що так аспєсали мені дитину? Ходжу поміж люди, жалуюся на то посміхосько, питаюся, від кого це вий-

шло, хоч я й сам знаю, від кого, — одні посміхаються, другі радять пійти з Настунькою до доктора та принести від нього свідоцтво, що вона така, як інші людські діти, треті радять скажити Стефана до суду. Послухав я одної ради. Гадаю собі: свідоцтво не зашкідить. Зачне хто балакати пусте, а я йому тинь свідоцтво під ніс, — уважай, бо не дарую і жартувати не буду!

Взяв я Настуньку на віз і поїхав до міста до найстаршого доктора. Приходжу, кланяюся і прошу: „Зре відуїть мені, пане доктор, мою доньку і напишіть свідоцтво з печаткою, що вона не має хвоста“. А доктор дивиться на мене та доньку крізь такі круглі окуляри, як денце від склянки, і питається: „Щооо? Кажу йому: так і так, знавши в селі на мою доньку, що вона відьма і має хвіст. Осмішили дитину, а вона-ж відданиця. Якже таке можна стерпіти?“

Послухав доктор, оглянув доньку і дав свідоцтво. Читаю я то, що він написав, а там про хвіст ані слова. Так тільки каже, що дівчина здорова і не має жадної хви. Прошу я його ще раз: „Напишіть, пане доктор, виразно, що вона безхвоста, бо то найважніше; най не балакають, що вона відьма“. Доктор засміявся: „Як я — каже — буду таке писати? Адже мене самого люди на сміх возмуть. Хто бачив хвостатих людей?“ — „Ще прав-

да, — кажу я — але як я можу дурних людей переконати? Розумним це непотрібно, а дурним треба чинись писок заткати“. Потував доктор і дописав, що Настунька не має хвоста і навіть сліду не видно, що би коли мала хвіст.

Вернувся я з тим свідоцтвом до дому, гадаю собі: буде дитина мати спокій. Розповів декому, показав свідоцтво, щоби люди знали, за чим ми їздили, і щоби міркували, бо жартувати не буду. Гадаєте, що помогло? Де там! Не минуло кілька днів, уже мені люди переказують, що Стефан перший виговорює на мою дитину таке, що хоч уха заткати. Аж мені астило повторяти вам це. Каже, що він того ліпше знає, ніж доктор, та Настунька має хвіст чи ні. Бачу нема іншої ради, треба скажити до суду. Перевідав я через людей, перед ким він це виговорював і подав на нього жалобу.

Скрутився він сюди-не туди, побачив, що нема жартів. Підклав до мене людей, щоби я дав своїй, але я завався: не дарую жай, собачому синові, хоч би мені по руках і ногах цілував. А старпо мельникови, його дедьови, яку жму: „Не майте до мене жалю, я з вами в згоді, але Стефан мусить відпокутати за своє, фан мусить відпокутати за своє, най знає, як людські діти шанують“. Колись буде мати свої, най учитьсь. Прийшлося в суді, посхолодило ми, як на комедію. У нас є читаль-

Пурус

паста до взуття дає сильний чорний полиск.

халі ніхто не сміється: покликання до життя інституції, котрій на ім'я „Головна господарська палата Річчосполитої“. Ця палата, по слову пана Грібського, має відіграти чудодійний середник для радикального виключення держави з недуги, в яку вона попала. І саме

у промові пана прем'єра надає такої трагічної закрески сучасному господарському положенню в Польщі, положенню, котре торкається і скідої половини Польщі, на якій живе майже третина цілого населення польської держави, а цю третину є наш український народ. Д-р Павло Лисий.

Шкільний плембесит.

Тернопільський інспектор урядово-В селі Чистиліві — повіт Тернопіль — уночі з дня 15. квітня на 16. 1925 р. побудив громадський поліцейський 37 наших громадян і громадянок, які внесли декларації з жаданням української викладавчої мови в їх школі, щоб зараз уночі, а було це в годинах від 10-ої вночі до 3-ої рано — пішли до школи, бо коли не підуть, прийде по них жандарми.

Селяне заармований, якби на гасло мобілізації, пішли такі зараз уночі до школи, а там отримали візвання ось-такого змісту:

„Wzywam Pana (-) w Czystylowie, Wyższa Rada, aby w sprawie wniesionej deklaracji, która w myśl ustawy z dnia 31. III. 1924 r. D. P. R. nr. 79. roz. 760. żąda Pan wprowadzenia niepodległościowego (ruskiego) języka nauczania w szkole zgłosił się Pan dnia 16. kwietnia 1925 r. o godz. 10. przed południem w budynku szkolnym w Istowicy celem przemówienia. Niejawienie się Pana powoduje unieważnienie deklaracji.“
Przewodniczący Bloński.

Однак Чистиліві не дали заскочитись. Вже о 5-й годині рано авилися у кандидата адвокато-Дмитра Ладика в Тернополі з просьбою бути їх правним дорадником при їх переслуханні в Ігровиці. Пан Ладика поїхав дійсно зі всіма завізаними деклараціями до Ігровиці і зголосився у п. Блонського, як їх правний дорадник. Однак п. Блонський заявив йому, що він не може згодитися на присутність правного дорадника при переслуханні декларантів. І почав інспектор Блонський у присутності учителя з Чистилова п. Мілера, наказного війта з Чистилова п. Бончука і наказного війта з Ігровиці Яна Бяловонса переслухання. Від 10-ої години рано до полудня без перерви до пів до

пятої по пол. переслухував лиш около половини візаваних, які в голоді і холоді вичікували на подальшу школу під голим небом, ще й на дощі, — а друга половина візаваних буде здається чекати до півночі.

При переслуханню випитував п. Блонський інтересованих не лише чи вони підписали відносні декларації і чи є згідні з правдою їх заповідання щодо дітей, але ставив різні питання в справі польської викладавчої мови, в справі війська, в справі податків і т. и., між иншим і таке питання: „чи хочете викинути польську мову. Ви ошукуєте державу і т. п.“.

Слід замітити, що Чистилів віддалений від Тернополя 7 км., а Ігровиця в цім самім напрямку, при цім самім шляху, що Чистилів 20 км. і до Ігровиці можна заїхати з Тернополя тільки через Чистилів. Інспектор Блонський шикавував українських селян у страшний четвер тим, що тягнув їх 13 км. аж до Ігровиці, минаючи не тільки сам Чистилів, але й Плотичу і Івачів Долішній, при цім самім шляху положені. Що більше, навіть сама Ігровиця не була визначена до переслухання.

Святий Юр раз помагав, раз ні — залежало від того, як потент був вартий поміч. Нам данийшим часам помагав. Спеціально Галицька часто користалася з поміччю святого і не раз очі галицьких Українців зветалися на Святоюрську Гору, звідки сподівалися поради і порятунку. Як у давніх часах Замкова Гора, так у новіших Святоюрська сторожила над Галицькою Землею.

Тиждень ліса на рад. Україні.

Велика революція а потім війна на Україні та цікавита нестача вугілля наслідком повного застою в вугільному промислі причинилися до того, що на Україні дуже зменшено ліси. Це винищення лісів має в деяких околицях шкідливий вплив на врожай. Завдяки нестачі лісів тепліються тепер посухи навіть в околицях, де й раніш не було. Висихають джерела, зникають потоки, зменшують ріки. Все те впливає дуже шкідливо на сільське господарство та його розвиток.

Разкладає здале собі видно докладно справу з усього того, коли в цьому році розпорядила т. зв. тиждень ліса. Тиждень ліса тріває на шай Рад. України в часі від 15. квітня й 15. червня. В різних околицях вибирають собі різні тижні а межах того часу. В такий тиждень держава мобілізує всіх лісоводів, усіх лісових інженерів і урядовців господарських установ на те, щоб під їх провідом та доглядом населення замінювало усі знищені лісові

то мос богантво, от шкода й балакати, — а тепер всі на Штефана гудз! Добре йому так! — кажу — най шану людські діти! І ще Штефана а арешту не вернувся, як уже почали мене то ці то ті допитуватися, чи я би від них сватів не прийняв. Я на то нічо. „Питайтеся, кажу, Настуньки“. А вона ходить така сердита, ні приступити до неї, всіх парубків била би.

Зачув про тих нових сватів старий мельник, прибігає до мене. Так і так, каже, може би я не спішився і свій жаль забув, чей би ми ще погодилися та посваталися, так як перше гадку мали. Кажу йому на те: „Я не від того, але що молоді скажуть?“ А молоді — як уже Штефан вернувся з арешту і ми їх обоє взяли на спит — знаєте, що сказали? Сплакалися обоє, як малі діти, перепросилися, шлували нас старих по руках, аж нам серце зашеміло, — видко, що одно за другим тягло вже здавна, тільки так з дурного розуму поперечилися. Це так часом буває. Не знаю, як там між панями водиться, але на селі розходяться люди нерозум через таку дурницю, що сміх сказати.

Подружили ми обоє і добре зробили. Життю собі статочно, не сваряться, не б'ються, — придалася наука. Лучше перед шлюбом попитатися, ніж по шлюбі; то вже розійтись тяжко. Та й така справа.

раз таку смішну штуку показували, реготалися всі, аж за боки бралися. А ту було ще ліпше, тільки що мені і Настуні було не до жартів. Суддя зараз зміркував, як до того всего дійшло і з чого почалося. Сидить собі, ніби поважний, тільки вусом моргає, тай питає Штефана, ашо він від Настуньки по писку набрав. „За то, каже він, я й не люблю її, що вона мене так набила?“ — Але за що набила? — питає суддя. А він мовчить. Настунька стоїть як на вогни, ціла червона як ружа, астидаєся, — аничайна річ, і дівчина і твердо хована, донька господарська, а не з таких легких. — „Скажи ти, Настунько, за що ти його набила?“ — каже суддя. А в ній аж дух заперло зі страху та зі всгиду. Нарешті сказала. Напастував її, а вона махнула ним об землю, вибила, як належить, с і втекла. Суддя похвалив її за це і вона аж просіяла. Потім про відми балакали, чи Штефан бачив яку; потім свідків слухали, а на решті суддя встав тай вусадив Штефана на три тижні арешту за по-сміховиско, що вчинив над моєю дитиною. Оттепер ми обоє з Настунькою мали потіху за всі люди. Штефан навіть додому не вертався і рекурсувати не хотів, пішов відсиджувати кару, аби її чимскорше збутися.

В селі перше за Штефаном потягали, аби мені досудити, бо я ніби богач ряхуюся, — позаяк там

Найдешевше жерело закупу

Позір! Кооператив і Сільські Крамниці Позір!

Гуртівний склад

Кіаф DMC, шовку, шпильковані автор, Harland, Трейка, гарасіон, стажок, крелінок, коронки, обшивки, тасімос, гребені, гузіє, ножі, батерія, паперів і туюк „Солка“, зшитих, всілякі паперові виробі і шкільні прилади як також величезний вибір галантерейних товарів,

по найдешевших цінах поручає передвоенна зана фірма основана 1924 р.

ЛЕВ ЛЕВЕН

СТАНІСЛАВІВ, Ринок ч. 15. вхід від вул. БЕРКА ч. 3.

1925 7-12

Цим стилі. Найвідоміший товариш. Лимітований, або зберігається гроші на позотні 14 днів.

Відгуки дня.

Казна про Святоюрську гору.

Є у Львові гора, а на тій горі є церква, а на тій церкві є сміх, а на тій сміху є кім, а на тій кім сидить Святий. Той святий називається Юр і від нього пішла назва на цілу гору, на церкву і прибудови.

Св. Юр забив свого часу сміха і від тоді став патроном усіх лисарів. Кожний з них, коли не має повности побди, або має страх, идкає св. Юра на поміч. І українські козаки не раз і не два додавали собі мавати надію на підмогу Божого Воїна:

„Нам поможе святий Юр...“
„Гурка звоювати“.

Святий Юр раз помагав, раз ні — залежало від того, як потент був вартий поміч. Нам данийшим часам помагав.

Спеціально Галицька часто користалася з поміччю святого і не раз очі галицьких Українців зветалися на Святоюрську Гору, звідки сподівалися поради і порятунку.

Як у давніх часах Замкова Гора, так у новіших Святоюрська сторожила над Галицькою Землею.

Але в останніх літах відношення святого Юра до нас змінилися до несприятливих. Це стало притоку до всіляких вірхувань, алогів і навін.

Різні члени, різко і з різних сторін відходили до тої справи і старалися її по-сиди.

На мою думку найбільше рації мають геологі.

Вони доказують, що після війни багато нещас'я падає і що тає сімо гора, на якій стоїть Юр, постійно обшкастіся.

Дивлячись вона домикувала над цілою Галичиною, а св. Юр з висоти церковної вежі міг ясно бачити, що діється в краю і де треба йому поміч. Але в наслідок несподіваних землетрусів, корчів земної кори і т. п. окупадів, гора чимраз глибше занедається вниз і тому кругозір Юра чимраз більше звужується. З висоти церковної вежі вже від перу міг не видко було Станіславів і Перемишля, хоч влісь навіть Київ проглядав крізь мряку.

Після того в околиці Львова стоялися перед очом святого.

А в останніх тижнях гора занедаєся ще нижче і тепер, як кажуть, Юр поза собою нічого не бачить.

Галицька здалася справді дуже побояюється, що одного дня не стане Юр нікого, але й ніхто Юра не побачить.

Галицький Чинка

простору а також всі неужитки, на яких неможливо вести рішучої обороби.

Харківські „Віст.“ пишуть про цю справу так: „В тій галузі ми бачимо вже виявлення досить великої ініціативи у само-го селянина. Чимало селянських громад обсаджують деревинами свої села, сімсьмі та особий шляхи, при і таким чином відновляють потрібні наші лісове господарство. Але слід ще дуже багато зробити. Слід, щоб всі робітники та селяне України усвідомили собі потребу переводити лісовисадження по всій країні. Тільки масовим шляхом, усвідомивши потребу позбавитись щорічних посух, поширення лісів, збільшення рік та помешчення в них риби, тільки зрозумівши всю величезну небезпеку і збитки для сільського господарства, що несе за собою винищення лісів, ми доситьмо собі мети. Такі щорічні кампанії в тижнях деревовисаджувань ми будемо переводити доти, доки наша агітація не досягне своєї мети, доки не лібежмося відновлення лісів“.

Вже з цитованих слів видно, що на Рад. Україні ліси повністю загрожені. Були в часі громадянської війни довгі часи, коли деревом отоплювано всі фабрики, млини, а навіть усі заводи потапи. Безперечно, що започаткування на велику скалю акції лісовисаджування дасть деякі успіхи, тим більше, якщо вона буде на правду плановою та раціональною проведенною.

Ліси на Україні а маскільки хліборобської країні все мали і будуть мати величезний вплив на хліборобство. Фатальні наслідки нерозумного винищення лісів на Наддні. Україні могли би стати нестерпимі для громадянської експлуатаційної лісової політики на українських землях під Польшею, колиб її провідники взагалі турбувалися наслідками на дальшу мету.

Суд над українськими послами.

Телеграми спеціал. кореспондента „Діла“ РІВНЕ, 8. V. Другий день розправи. Зізнає кількадесят свідків. Змальовують жахливий образ у всіх царинах. Зізнавали молоді семінаристи і селяне, що вже над могли. Предсідник постійно ухиляло питання. Пос. Тарашкевич говорить про паперову конституцію. Богданович про переслідування православної церкви. Сенаторка Левчанська говорила цілу годину: про ішська, визинні і не попросили сішдати, хоч учитецька Олександрівська

ронний свідок прокуратури) зізнавала сілючи. Гладкий говорив про перемишль. Зізнавання свідків викликали констернацію. Телефон: Варшава постійно зайнятий. Вчорашня розправа закінчилася несподівано скоро. Жде ще кільканий свідків. Усі послы і сенатори ще не переслухані. Можливі несподіванки. Третій день: зізнають дальше відводів свідки.

ОСТАННІ ВІСТІ.

Муніція в гімназії.

Польський мін. просвіти віддавав до Вильна візитатора Черв'яного для слідства атентату а гімназії ім. Лелівеля. Підчас ревізії найдено в гімназії цілий магазин зброї: гранати, летничі бомби, стрільний порох.

Дефанзива в мін. внутр. справ.

В зв'язі з провокаційною бомбовою аферою Троїановського в соймських колах висловлюють думку, що діявсі начальник політ. поліції при держ. комісаріаті Варшави, відіиспектора Пйонткевича і його наєст. надкомісара Лонгача не вичерпує ще осіб, вишланих у цю справу. Загально думують, що головні ановівники афери далеко висіли службовці. Висловлюється, що в централі мін. внутр. справ була чорний політичний кабінет. Дефанзива розтягалася не лише на міністрів, членів уряду і послів, але перегаляла їх приватну кореспонденцію. Не виключений був і сам шеф. мін. внутр. справ Ратайскі. Мін. Ратайскі віддавав спеціальну комісію для розсліду діяльності окр. уряду політ. поліції Варшави. Прем. Грабо-скі і віцепрем. Тугут зажадали зв'язів зі слідства.

Маневри фльоти РСР.

На територіальних водах Востонії були маневри рад. ескадри: панширника, 3 кружильні, шкільного корабля і 2 торпедоносців.

3 документи Вилдманової Сільви. Школя Ірина. Ринок ч. 10